

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	9
Proloog	13
Hoofdstuk 1 De Peuk	21
Hoofdstuk 2 Meindert en de mooie meisjes	37
Hoofdstuk 3 Preez' en worsjip	47
Hoofdstuk 4 Nee, jij trekt volle zalen	55
Hoofdstuk 5 Ja, ik wil	65
Hoofdstuk 6 Wat wil je op je grafsteen?	79
Hoofdstuk 7 This is my Cry-enoord	93
Hoofdstuk 8 In een ver en vreemd land	117
Hoofdstuk 9 Onder een granaatappelboom	133
Hoofdstuk 10 De profetische aanhangwagen	141
Hoofdstuk 11 Als God (misschien) met ons is ...	149
Hoofdstuk 12 Punt!	159
Hoofdstuk 13 Feest van genade	171
Nawoord	183
Dankwoord	187

VOORWOORD

De meeste poppodia en zelfs sommige kerken hebben een plek waar de gewone mensen niet komen. Niet zonder een kaartje of polsbandje dat je permissie geeft daar te komen. Het is de zogeheten *backstage area*. Ik weet niet of je daar weleens bent geweest. Misschien niet, en heb je daar allerlei spannende ideeën bij. Maar meestal is het een teleurstelling om backstage te zijn. Aan de voorkant, voor de kijkers, ziet een theater er natuurlijk fantastisch uit. Maar aan de achterkant van de voorstelling is het vaak een stuk minder romantisch. Het is er meestal rommelig, stoffig en soms zelfs ronduit vies. Artiesten staan doorgaans nou niet bekend om hun netheid.

Dat was precies mijn ervaring in het Beatrix Theater, in Utrecht. Ik mocht een aantal jaar geleden in dat theater de aanbidding leiden tijdens een landelijke partijdag van de Christen-Unie. Een aantal weken daarvoor waren we er nog met de kinderen naar *Jozef* geweest, een prachtige musical over het leven van de Jozef over wie we kunnen lezen in het boek Genesis. We genoten van de mooie liederen, het prachtige decor en de fantastische cast. Joop van den Ende weet wel hoe je theater moet maken. En nu was ik hier weer. Toen aan de voorkant, maar nu aan de achterkant. Er stonden hele stukken decor van deze

musical in de coulissen te wachten voor een volgende voorstelling. Ik herinnerde me hoe zeer ik onder de indruk was tijdens de show. Met het juiste licht leek het wel alsof we in Egypte zelf waren. Maar ik moet toegeven dat ik toch wat teleurgesteld was toen ik het zag zoals het echt was. Het decor bleek niet meer dan geschilderde spaanplaat. En de indrukwekkende, blinkende gouden rijwagens waar de farao en Jozef in stonden tijdens de voorstelling bleken niet meer dan wat piepschuim met een verfje.

Achter het podium gaan de maskers af. Het is juist om die reden dat artiesten niet zo graag willen dat iedereen daar zomaar komt. Daar zien de mensen wie je echt bent, zonder make-up en in je gewone kloffe. En dat zou in het echte leven best eens tegen kunnen vallen.

Dit klinkt allemaal best logisch. Ik had kunnen weten dat het allemaal maar theater is. Het gaat om de illusie, het idee. Het is een voorstelling, nietwaar? Maar God heeft mij niet geroepen om als aanbiddingsleider mensen voor te gaan in een ‘kunstje’, in een activiteit, hoe mooi en belangrijk ook. Mijn aanbidding heeft in de eerste plaats niets met liederen, muziek en het podium te maken. Aanbidding heeft met mijn hele leven te maken. Met mijn passie, mijn verlangens en de keuzes die ik maak in mijn alledaagse bestaan. Aanbidding heeft te maken met het gewone leven, het leven dat ik keer op keer weer meeneem naar het podium.

Eric Liddell, Schots atleet die in 1924 voor Groot-Brittannië goud won op de 400 meter, heeft gezegd: *‘God made me fast. And when I run, I feel his pleasure.’* Ik wil maar direct eerlijk bekennen dat ik van het podium houd. Ik houd van zingen, van muziek maken, van spreken, en zo mensen meenemen in het grote verhaal van Gods liefde. Ik weet dat er heel veel mensen

zijn die er niet aan moeten denken om voor dertigduizend man te moeten spreken. Het is voor sommige mensen letterlijk een nachtmerrie. Ik? Ik geniet er eigenlijk van. En als ik dan voor zo veel jongeren mag spreken over de liefde van God, *I feel God's pleasure*. God heeft me zo gemaakt!

Maar Hij verlangt ernaar dat ik als aanbiddingsleider en spreker op het podium dezelfde persoon ben als backstage. Hij verlangt ernaar dat onze passies, houding en verlangens op het podium niet anders zijn dan wanneer we niet op het podium staan. En dat geldt niet alleen voor christelijke artiesten. Want geloof me, ik ken veel christenen die nooit op een podium te vinden zijn en toch theater maken.

In dit boek wil ik je uitnodigen met me naar achteren te gaan. Ik wil je een kijkje geven in mijn leven. Ik wil je vertellen over mijn eerste ontmoeting met God, mijn roeping, mijn groeien, en de nodige crises om überhaupt volwassen te kunnen worden. Ook geestelijk. En je hebt deze keer geen vip-pasje of polsbandje nodig. Je bent welkom om een kijkje in mijn leven te nemen. Ik moet je wel waarschuwen dat die ruimte vaak minder mooi is dan je misschien zou verwachten van een bekende spreker en aanbiddingsleider. Aan de voorkant ziet alles er namelijk altijd veel aantrekkelijker uit. Dus als je liever aan de voorkant wilt blijven, snap ik dat. Leg dit boek gerust weg en blijf geloven dat alles goud is wat daar blinkt. Maar als je zelf ook weet wat te-leurstelling is, als je zelf ook geregeld vecht met God, als je ook weet wat het is om God en jezelf te verliezen of er in ieder geval over te lezen, dan nodig ik je graag uit. Dan gaan we nu ...

BACKSTAGE

PROLOOG

Het had een gewoon optreden moeten worden, een optreden als elk ander. Gewoon wat liederen achter elkaar, een paar mooie muzikale overgangen, hier en daar een inspirerend praatje, een goede band, en door deze cocktail hopelijk een inspirerende tijd van aanbidding en gebed. Maar het werd geen gewoon concert. Het zou mijn laatste concert worden. Dat wil zeggen, mijn laatste concert waarbij ik deed alsof alles goed was terwijl ik vanbinnen kapotging. Het was het laatste concert met mijn praise face op, terwijl mijn ogen vol angst heen en weer schoten. Ironisch genoeg vond dat optreden plaats in een gebouw dat de naam The Shelter droeg. Het contrast had niet groter kunnen zijn. Woorden van overgave en genade zingen op een plek die The Shelter heet, terwijl ik mezelf verborg, voor mijn vrouw, mijn vrienden en bovenal voor mijn God.

De avond begon op zich prima. Na een korte soundcheck en een lekkere maaltijd klommen we de bühne op. De band klonk fantastisch. De lichten, het geluid, alles was nauwkeurig op elkaar afgestemd om de zaal mee te nemen in intense aanbidding, uitbundige lofprijzing en diepe overgave. De mensen deden enthousiast mee. Er werd gezongen en gebeden. Er was gejuich

of juist verstillling. Het was gewoon gaaf! Alles was zoals het meestal was ... Alles, behalve ik.

Met mij was er iets behoorlijk mis. Niet dat mensen dat konden zien. Vanbuiten leek er niets aan de hand. Maar vanbinnen lag ik overhoop. Overhoop met mijn falen, mijn angsten, mijn geheimen, mijn leegte. Toch ging het optreden gewoon zoals het hoorde te gaan, tot dat ene moment. Het moment dat ik bedacht had *Mijn hart verlangt naar U* te zingen.

*Soms zijn er van die dagen,
dan ga ik mijn eigen weg,
draag ik mijn schuld en angst alleen.
'Kunt U wel genoeg van mij houden?'
klinkt dan dwars door alle zekerheden heen.*

*Toch is uw liefde sterker dan mijn schuld,
machtiger dan wat ik zeg of doe.
Ik blijf niet langer in m'n angst gehuld,
want U omarmt mij en trekt me naar U toe.*

*Zoals een hert schreeuwt om frisse waterstromen,
zo schreeuwt mijn hart naar U.
Zoals een kind rent om sneller thuis te komen,
zo rent mijn ziel naar U.
Mijn hart verlangt naar U.¹*

Terwijl ik deze woorden zong, gebeurde er iets in mij. Iets onbehaaglijks. Ik keek de zaal in. Omdat het een concert dicht bij huis was, zag ik veel bekende gezichten. En plotseling benauwde

1 *Mijn hart verlangt naar U*, Kees Kraayenoord en Ralph van Manen. Copyright © 2009.

alles me. Alsof iemand langzaam m'n keel dichtkneep. Alsof iemand 50 kilo op m'n nek legde.

Ik wilde hier weg. Ik wilde niet dat ze naar me keken. Ik wilde dat ze wegkeken. En ik wilde al helemaal geen tevreden gezichten zien. Van die dankbare blikken van dankbare mensen, omdat ze zich zo dicht bij God voelden, geholpen door mijn muziek en mijn stem.

Kijk niet naar me, zei mijn hart terwijl ik de mensen voor me zag. Allerlei gedachten schoten ongecontroleerd door mijn hoofd. Laat me met rust. Laat me gewoon. Ik wil hier niet zijn. Ik wil niet op dit podium zijn!

Maar toen zwol de band onverwacht opnieuw aan, de bridge van het lied naderde. Het muzikale hoogtepunt. Daar waar ik met mijn stem alles moest geven om de hoge noten te laten knallen. En mijn hart schreeuwde de bekende woorden van een tekst die ik jaren eerder geschreven had. Een tekst die nu op ramkoers lag met mijn eigen leven:

*En als ik in dit leven soms alles op wil geven,
als ik me leeg voel en alleen.
Aan het eind van al mijn krachten wil ik U verwachten.
U draagt me erdoorheen ...²*

Ik zong het vanuit mijn diepste diepten, vanuit de krochten van mijn gebroken ziel. Ik wist en voelde dat ik aan het eind van mezelf was gekomen. Ik was dan inmiddels wel een bekende, gevierde christelijke zanger, maar op dit moment vooral een slechte kopie van de geestelijke held die ik ooit had willen zijn.

Ik wilde nu even niets meer zijn. Geen verwachtingen meer. Geen schouderklopjes meer. Geen vragen meer. En bovenal geen

2 Zie voetnoot 1.

geheimen meer. Ik wilde gewoon weer bij Jezus zijn, mijn vrouw in de ogen kijken, genieten van mijn kinderen. Ik wilde mezelf terug. Ik had deze woorden al zo vaak gezongen. Maar nu, nu brak er iets. Mijn hart brak, misschien wel voor het eerst helemaal. En op het podium zakte ik door m'n knieën.

Direct na de laatste klanken wilde ik weg, weg van iedereen. Ik hoorde van mijn manager dat de concertorganisatie naar me op zoek was, me wilde bedanken omdat het zo mooi was. Maar ik wilde nu niemand spreken. Ik kon het niet. Ik wilde vluchten en probeerde de mensen te ontwijken die iets tegen me wilden zeggen. Het laatste wat ik een wat opdringerige man met een nat bezweet gezicht, die wanneer ik terugdeinsde alleen maar dichterbij leek te komen, tegen me hoorde zeggen, was dat het hem zo had geraakt. Vooral het moment dat ik door mijn knieën zakte was zo mooi en intens geweest. 'Complimenten voor je tekstbeleving.'

Ik knikte gespeeld vriendelijk en prevelde 'dank je'. Ik probeerde zijn woorden een plek te geven. Een 'indrukwekkend moment' toen ik door mijn knieën zakte? *Tekstbeleving*? Mijn maag draaide zich om.

Uiteindelijk vluchtte ik een trap op en vond een lege kamer. Het was er aardedonker. Een treffende afspiegeling van mijn eigen gecreëerde realiteit. Ik wilde even niemand zien. Maar nog belangrijker: niemand kon mij op dat moment zien. In die duisternis speelde ik verstoppertje, verborg ik mij uit schaamte voor mijn vrienden, mijn collega's, mijn God.

Op dat moment voelde ik me als David, de bekende koning van Israël en componist, die ooit schreef: 'Zolang ik zweeg, teerden mijn botten weg, kreunend leed ik, de hele dag. Zwaar drukte uw hand op mij, dag en nacht, mijn kracht smolt weg als in de zomerhitte.' (Psalm 32:3,4) Te lang had ik gezwegen. Mijn

kracht was weggesmolten. En nu was ik in de duisternis weggedoken. Gods hand drukte zwaar op mij. En ik schaamde me.

Ik verborg me niet omdat ik voor altijd alleen wilde blijven. Ik dook die kamer niet in omdat ik nooit meer iemand wilde zien. Juist niet. Ik verborg me juist omdat ik gevonden wilde worden. Ik wilde juist dat iemand me zou vinden, me zou zien. Maar dan niet de façade, maar de echte ik. De echte Kees.

Na een tijdje werd ik inderdaad gevonden, eerst door een paar bandleden, op de voet gevolgd door een bezorgde Willem, mijn manager. Hun ogen stonden vol bezorgdheid en ik meende zelfs een spoortje angst te zien.

‘Man, wat is er toch met je? Je bent al zo lang jezelf niet. Nú ga je praten ...,’ zei Willem op dwingende toon.

Nu ik geen kant meer op kon, kwam eindelijk alles eruit, als een niet meer te keren stroom. Mijn angsten, mijn falen, mijn worsteling, mijn eenzaamheid ... mijn geheim. Op het podium had ik ontelbaar vaak gezongen over genade, er talloze keren over gepreekt. Maar nog nooit had ik zelf die genade zo nodig gehad als toen. Huilend en stotterend stortte ik mijn hart uit. Bij mijn vrienden, bij mijn God.

Misschien verwacht je niet van bekende aanbiddingsleiders, zangers of sprekers dat ze ooit op zo’n punt van leegte en gebrokenheid kunnen komen. Je kunt de indruk hebben dat wij altijd dicht bij God leven, de boel voor elkaar hebben. En misschien geven wij je die indruk wel, telkens wanneer we zingen. Want wij leven toch altijd dicht bij God? We prediken toch altijd zijn liefde? We bidden toch altijd zo mooi op het podium? Maar de waarheid was dat ik simpelweg aan het eind van mezelf was gekomen. Ik was na jaren van talloze spreekbeurten en optredens moe, droog, leeg, op. Ik voelde me ontworteld, was mijn plek in het leven kwijt. Ik was vooral mezelf kwijt. Ik voelde het. Nicole voelde het. Ik gleed langzaam weg.

Tot zover geen al te grote schokkende onthullingen, zul je misschien denken. Dat kan toch de beste overkomen? Als je moe bent, moet je rusten. Even wat afstand nemen. Even jezelf laten verzorgen in plaats van voor anderen te zorgen. Maar daar was geen tijd voor. Dat wil zeggen, dat dacht ik. Dat vond ik. We waren juist net verhuisd naar Veenendaal vanwege het succes van de afgelopen jaren. We waren een nieuw hoofdstuk in onze bediening begonnen. We waren een bedrijfje begonnen om al het werk in onder te kunnen brengen. Er waren hoge verwachtingen. We gingen elk weekend met de band op stap. Juist nu moesten we doorpakken. Het ijzer smeden zolang het heet was. Daar kwam bij dat we nu een heus kantoorpand hadden, met mensen die voor deze bediening werkten. Dit was toch het leven dat ik wilde? Het leven van een rondreizende aanbiddingsleider. En ik wilde natuurlijk niemand teleurstellen. Dit was het leven waar ik van had gedroomd. En dus ging ik door ...

Mijn eenzaamheid werd versterkt door een groeiend geheim. Iets wat onschuldig was begonnen maar langzaam steeds minder onschuldig werd. In mijn zelfmedelijden en leegte voelde ik me namelijk steeds meer aangetrokken tot een jonge, leuke vrouw in mijn omgeving. Ik werd langzaam afhankelijk van haar aandacht, haar complimentjes, onze 'onschuldige' knuffel, een lief sms'je. Ik leek wel een verliefde tiener die duizend keer per dag m'n telefoon checkte of ik nog iets van haar had gekregen. Ik wist dat dit niet kon, dat dit moest stoppen, omdat het mij alleen maar meer vermoeide. Meer dan dat, vanbinnen kapotmaakte. Ik deed mijn vrouw, m'n gezin en ook haar geen recht als ik hier iets liet sluimeren, iets liet groeien wat een wig zou kunnen brengen in mijn relatie met mijn God en mijn Nicole. Iets wat uiteindelijk ook mijn bediening in diskrediet zou kunnen brengen. En wel duizend keer zei ik tegen mezelf: 'En nu is de grens bereikt. Hier houdt het op.' Maar het hield niet op,

niet vanzelf. Ik wilde wel, maar ik was de ene dag te moe en de andere dag te laf.

Niemand mocht dit natuurlijk weten. Ik wilde er zelf niet eens van weten. Zoiets zou *ik* namelijk nooit doen. Zoiets zou *mij* nooit overkomen. Ik hield van mijn vrouw. Ik was gek op mijn kinderen. En daarbij, ik wilde met mijn hele leven Jezus dienen en Hem volgen. Hij had mij geroepen, mij zo veel toevertrouwd, mij zo veel vergeven. Ik zou Hem altijd gehoorzaam zijn, toch? Was dat niet mijn diepste verlangen? Ik zou Hem toch voor altijd aanbidden? Ik hield van God en Hij van mij. En omdat ik dat het liefste wilde, omdat ik dat beeld niet wilde verstoren, ging ik door. Tot deze avond dan. Tot die ene zin die me door mijn ziel sneed:

... en als ik in dit leven soms alles op wil geven, als ik me leeg voel en alleen ...

Het was inmiddels diep in de nacht. Het hoge woord was eruit. Mijn vrienden hadden m'n verhaal gehoord. Nu lag het op straat. Alle bezoekers waren inmiddels naar huis. Nu moest ik ook naar huis. Alleen. Verward.

Ik moest nu naar huis, maar wilde niet.

Ik wilde wel naar huis, maar durfde niet.

Ik reed door de straten van ons nieuwe dorp. Ik wist de weg, maar voelde me toch verdwaald. En tussen het gas geven, remmen en schakelen door huilde ik. Schreeuwde ik. Mijn ogen waren rood en ik balde mijn vuisten om keer op keer op m'n stuur te slaan. Ik voelde me zo stom, zo'n *loser*. Ik sloeg nogmaals op het stuur, riep hardop om hulp naar God, terwijl de tranen over m'n wangen liepen.

Enmaal thuis bleef ik nog ontelbare momenten in m'n auto zitten. Het was eindelijk stil. Het water van de Grift, een klein

riviertje dat naast ons huis loopt, gleed zachtjes langs me heen. Het deed me denken aan een lied dat we in de kerk geregeld zingen: ‘Al mijn zonden, al mijn zorgen, neem ik mee naar de rivier. Heer, genees mij, en vergeef mij. Vader, kom, ontmoet mij hier.’³ En met dit gebed in mijn hart raapte ik al mijn moed bij elkaar, stapte uit en liep direct naar zolder, waar Nicole lag te slapen. Ze haalde nog rustig adem. Hoe zou het straks zijn? Hoe zou ze reageren? Ging ik haar nu wakker maken uit haar droom om haar vervolgens te vertellen dat we in een nachtmerrie waren beland? Even twijfelde ik ... ik kon het toch ook morgen vertellen?

Nee! Het was nu of nooit.

‘Nicole, word ’s wakker. Nicole ...’ Ik raakte haar schouder aan. Ging naast haar zitten.

‘Huh, hoe laat is het? Wat is er ... Ben je nu pas thuis?’

Nog voor ik iets kon zeggen, begon ik te huilen, te snikken als een kind.

Ze drukte me tegen zich aan. Troostte me, suste me. ‘Wat is er toch?’

En ik zei: ‘Ik moet je wat vertellen ...’

3 *De rivier*, Opwekking 642. Oorspronkelijke titel: *The River*. Tekst en muziek: Brian Doerksen, Michael Hansen en Brian Thiessen. Nederlandse tekst: Maarten Wassink.